

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О ДИНАРИЗАЦИЈИ
ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ**

Јун 2017. године

септембар 2017. године

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и повећале ефикасност монетарне политике. Да би се процес динаризације подржао, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. године *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*.

Потписивањем тог документа, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно извештавају јавност о употреби динара у домаћем финансијском систему. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије*, као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавност се упознаје с дешавањима у сегменту динарског тржишта и с мерама и активностима које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Омогућавањем да наведене информације буду доступне јавности, боље се разуме зашто је неопходна заштита од ризика промене девизног курса, као и зашто су неопходне мере и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на интернет презентацији Народне банке Србије (www.nbs.rs).

Стратегија динаризације

Стратегија динаризације у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризације најопштијег је карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба подразумевају активности усмерене ка успостављању макроекономског окружења које карактеришу ниска и стабилна инфлација, стабилан финансијски систем и одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на активно промовисање динарских инструмената и тржишта, с посебним акцентом на развој тржишта динарских обвезница. Развој динарске криве приноса важна је окосница овог стуба.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области, сарађујући с банкарским сектором у увођењу и развоју основних инструмената заштите од девизног ризика и на међубанкарском тржишту, и у пословању с клијентима.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

д.с. – десна скала

л.с. – лева скала

млн – милион

млрд – милијарда

NPL – проблематични кредити

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

ХоВ – хартије од вредности

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I.	Динаризация финансијског система Србије	1
1.	Пласмани привреди и становништву	1
2.	Новоодобрени кредити привреди и становништву	3
3.	Депозити привреде и становништва	5
4.	Динарска и девизна штедња	6
5.	Јавни дуг	7
II.	Инструменти заштите од девизног ризика	9
1.	Своп аукције девиза Народне банке Србије	9
2.	Коришћење инструмената заштите од девизног ризика	10
	Методолошке напомене	12
	Списак графикана и табела	13

I. Динаризация финансијског система Србије

Показатељи динаризации финансијског система у Т2 2017. повећали су се или су остали непромењени у односу на претходно тромесечје.

1. Пласмани привреди и становништву

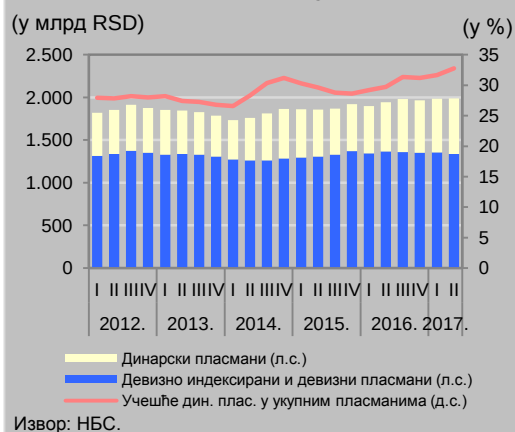
Динаризация пласмана привреди и становништву у Т2 2017. наставила је да се повећава. Слично као у претходном тромесечју, пораст динаризации пласмана у већој мери је резултат интензиваног кредитирања становништва у динарима.

Друго тромесечје 2017. обележио је наставак раста пласмана привреди и становништву (за 3,7 млрд динара), који је био успоренији него у претходном тромесечју. Слично као и у Т1, обим пласмана је растао услед повећања динарских пласмана (за 23,6 млрд динара), које су банке махом одобравале становништву. Валутно индексирани и девизни пласмани су, изражено у динарској противвредности, у истом периоду смањени (за 19,9 млрд динара), углавном по основу јачања динара, као и услед наставка интензиваног отписа и продаје проблематичних потраживања. Ово смањење претежно је било изражено код сектора привреде.

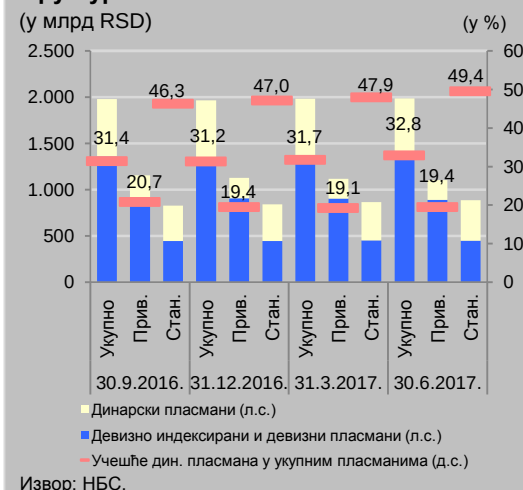
Наведена кретања условила су повећање динаризации пласмана привреди и становништву у Т2, за 1,1 п.п., на 32,8%, колико је износила крајем јуна. То је до сада највиши забележени ниво динаризации пласмана привреди и становништву.¹ Ако се искључи ефекат промене девизног курса, овај показатељ је крајем Т2 износио 33,3%, што је за 0,5 п.п. више него крајем претходног тромесечја.²

Пласмани становништву су током Т2 расли сваког месеца. Крајем јуна, они су били већи за 19,1 млрд динара него на крају марта. Ово повећање и даље је одређено растом динарских пласмана (за 23,2 млрд динара), који су крајем Т2 чинили готово половину укупних пласмана становништву (49,4%). У оквиру динарских пласмана, и даље су најзаступљенији готовински кредити (укључујући кредитне за рефинансирање). У складу с опоравком на тржишту некретнина и релативно повољним условима финансирања код банака, настављен је и опоравак

Графикон I.1.1. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Графикон I.1.2. Секторска структура пласмана

¹ Подаци о нивоу динаризации пласмана привреди и становништву расположиви су од јула 2008. године.

² Обрачунато по курсу динара према евр, америчком долару, швајцарском франку, британској фунти и јапанском јену на дан 30. септембра 2014, ако се узме у обзир валутна структура потраживања по основу кредита.

стамбених кредита, који се и даље, по правилу, одобравају уз примену валутне клаузуле. Иако је у номиналном изразу опало у Т2, стамбено кредитирање се опоравља. По искључењу ефекта курса динара, пласмани банака по основу тих кредита су остварили највећи тромесечни прираст у последњих скоро шест година.³ За разлику од пласмана становништву, пласмани привреди су и у Т2 номинално смањени (за 15,3 млрд динара). То смањење је у целости резултат мањих девизних и валутно индексираних пласмана (за 15,7 млрд динара) услед апрецијације динара. Динарски пласмани привреди незнатно су повећани, па је њихово учешће у укупним пласманима привреде повећано са 19,1%, колико је износило у марту, на 19,4% крајем јуна. По искључењу ефекта промене девизног курса, овај показатељ је наставио да се смањује и треће тромесечје заредом. Крајем Т2 износио је 19,7%, што је за 0,2 п.п. мање него крајем Т1.

У структури потраживања банака од привреде, номинално су смањена потраживања и од јавних предузећа и од привредних друштава, која послују пре свега у сектору трговине, саобраћаја и комуникација. Посматрано по наменској структури пласмана привреди, и даље доминирају кредити за ликвидност и обртна средства (45,1%), код којих је и проценат динаризації највећи. С обзиром на то да су ови кредити у Т2 порасли, њихово учешће у кредитном портфељу банака незнатно је повећано. Инвестициони кредити, који се по правилу одобравају уз уговарање валутне клаузуле, чине готово трећину портфеља потраживања од привреде (30,8%), али је током Т2 то учешће благо смањено (за 0,3 п.п.).

³ Обрачунато по курсу динара према евр и швајцарском франку на дан 30. септембра 2014.

2. Новоодобрени кредити привреди и становништву

У валутној структури новоодобрених кредита привреди и становништву, учешће динарских кредита у укупним кредитима у Т2 остало је исто као у претходном тромесечју.

Банке су у Т2 пласирале привреди и становништву 331,7 млрд динара новоодобрених кредита, што је за 51,4 млрд динара више него у претходном тромесечју. У валутној структури новоодобрених кредита, сразмерно су повећани динарски кредити, као и валутно индексирани и девизни кредити (за по 18%, респективно), па је степен динаризації новоодобрених кредита привреди и становништву остао исти као у Т1 (37,6%).

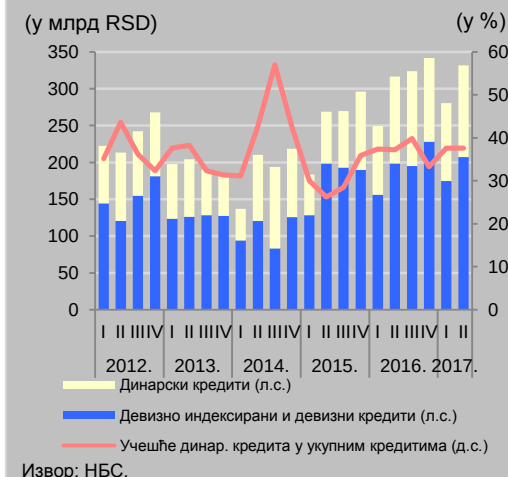
Посматрано по секторској структури, износ новоодобрених кредита привреди је, након сезонски уобичајеног смањења у Т1, у Т2 повећан за петину. Највише су повећани валутно индексирани и девизни кредити, који, иако у нешто мањој мери него у Т1, и даље чине највећи део новоодобреног кредитног портфеља банака (79,2%).

Предузећа су у Т2 и даље највише користила кредите за финансирање обртних средстава (60%). Иако се ти кредити и даље претежно одобравају уз примену валутне клаузуле, у Т2 се примећује раст динарских кредита за ову намену (54,8%). Степен динаризації тих кредита због тога је повећан (са 20,8% у Т1, на 23,2%). Поред ове врсте кредита, предузећа у великој мери користе и инвестиционе кредите (20%), при чему се ови кредити и даље, по правилу, одобравају уз примену валутне индексације (96,8%).

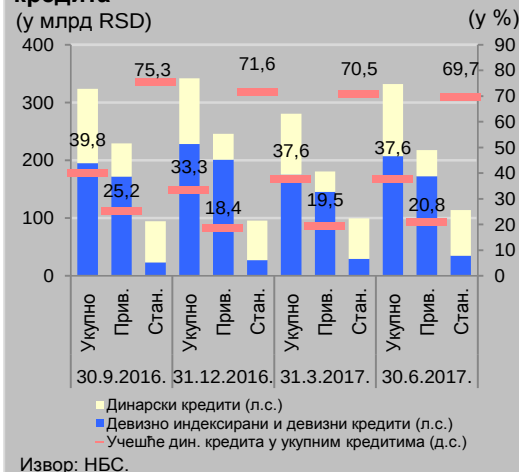
Обим новоодобрених кредита становништву у Т2 наставио је да се повећава. На тромесечном нивоу, одобрени су нови кредити у износу од 114,1 млрд динара, што представља највећи износ до сада.⁴

У поређењу с Т1, износ новоодобрених кредита становништву повећан је за 14,4 млрд динара, при чему су валутно индексирани и девизни кредити релативно динамичније расли од динарских кредита. И поред тога, у структури новоодобрених кредита становништву и даље доминирају динарски кредити (69,7%), мада су нешто мање заступљени него у претходном тромесечју

Графикон I.2.1. Учешће динарских кредита у новоодобреним кредитима привреди и становништву

Графикон I.2.2. Секторска структура новоодобрених кредита

⁴ Подаци о новоодобреним кредитима расположиви су од Т4 2010. године.

(за 0,8 п.п.).

Раст новоодобрених кредита становништву и у Т2 био је вођен повећањем готовинских кредита. Слично као у Т1, ови кредити чинили су 60% новоодобрених кредита становништву, при чему се и даље, по правилу, одобравају у динарима (преко 99%), углавном с роком отплате преко пет година (72%).

Такође, новоодобрени стамбени кредити су наставили да расту, и у Т2 су остварили најбржи раст од Т4 2011. године, када је на снази био програм субвенционисаног стамбеног кредитирања. Ови кредити су и у Т2 учествовали у новоодобреним кредитима са 18% и готово у потпуности су одобравани уз уговарање валутне клаузуле.

3. Депозити привреде и становништва

Динарски депозити привреде и становништва су у Т2 повећани, док су девизни депозити, изражено у динарима, смањени услед апрецијације динара према еврју. Динаризация депозита привреде и становништва због тога је повећана.

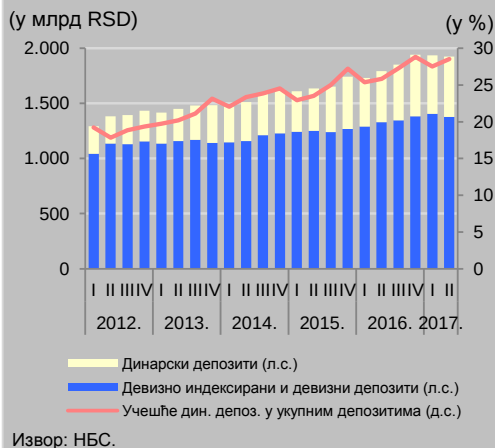
Депозити привреде и становништва су крајем јуна 2017. износили 1.925,3 млрд динара, што је за 11,3 млрд динара мање него пре три месеца. У валутној структури депозита привреде и становништва, повећани су динарски депозити (за 16,3 млрд динара), док су валутно индексиран и девизни депозити, изражено у динарима, смањени (за 27,7 млрд динара) услед апрецијације динара према еврју. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва због тога је повећано са 27,5%, колико је износило крајем Т1⁵, на 28,5%.

Повећање динарских средстава посебно је било изражено на рачунима правних лица (за 11,7 млрд динара), и то пре свега на трансакционим рачунима предузећа која послују у области прерађивачке индустрије и грађевинарства.

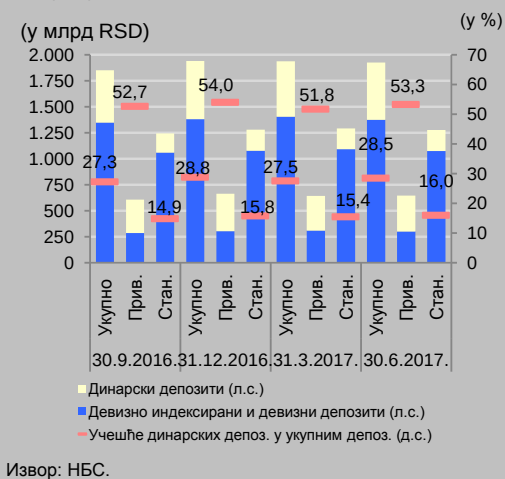
Валутно индексиран и девизни депозити предузећа у Т2, изражено у еврима, остали су на приближно непромењеном нивоу (2,5 млрд евра). Међутим, изражено у динарима, услед апрецијације динара према еврју, ови депозити су смањени (за 8,2 млрд динара). Сходно томе, повећан је степен динаризации депозита привреде. Крајем јуна, овај показатељ је износио 53,3%, што је за 1,5 п.п. више него на крају Т1.

Динарски депозити становништва су током Т2 повећани (за 4,6 млрд динара), услед већег износа средстава на трансакционим рачунима грађана. Повећани су и девизни депозити становништва (за 67 млн евра). Међутим, слично као и у случају привреде, уколико се ови депозити изразе у динарима, бележи се њихово смањење (за 19,5 млрд динара). Сходно томе, степен динаризации депозита становништва повећан је са 15,4%, колико је овај показатељ износио крајем претходног тромесечја, на 16,0% крајем Т2.

Графикон I.3.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Графикон I.3.2. Секторска структура депозита

⁵ По искључењу ефекта промене девизног курса, то учешће је повећано за 0,4 п.п., на 29,0%.

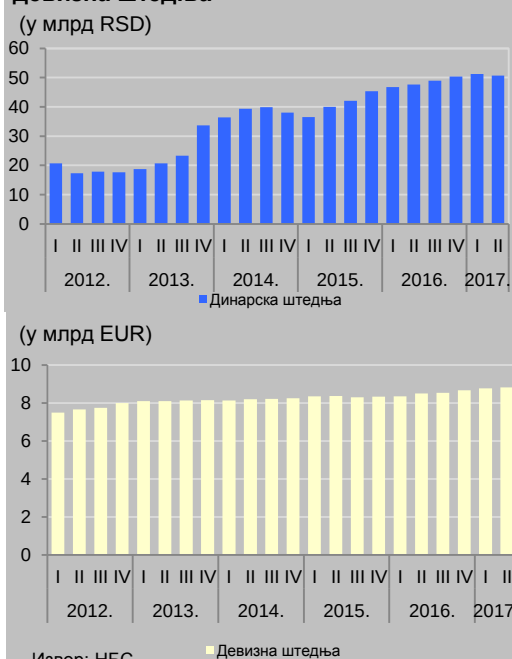
4. Динарска и девизна штедња

Девизна штедња је у Т2 наставила да се повећава, док је динарска штедња незнатно смањена. Изражено у динарима, износ девизне штедње се, услед апрецијације динара према евр, смањено, што је утицало на то да учешће динарске штедње у укупној штедњи номинално остане непромењено (4,5%).

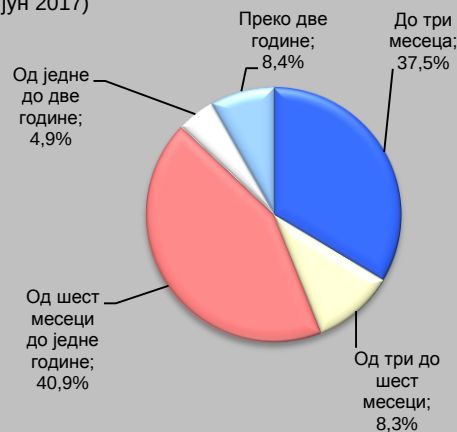
Динарска штедња је крајем јуна износила 50,7 млрд динара, што је за 0,6 млрд динара мање него на крају марта, односно за 0,3 млрд динара више него крајем прошле године. У оквиру динарске штедње, депозити с роковима доспећа до једне године и депозити дужих рокова доспећа смањени су у приближно истој мери (за по 0,3 млрд динара), тако да није било битнијих промена у рочној структури динарске штедње.

Девизна штедња грађана у банкама у Т2 наставила је да расте. Износ средстава на девизним рачунима грађана повећан је за 61,3 млн евра (од почетка године за 156,8 млн евра) и крајем јуна достигао је износ од 8.830,4 млн евра. У рочној структури девизне штедње, средства депонована на рокове краће од годину дана и даље расту (за 161,3 млн евра), чему је највише допринео раст штедње по виђењу (за 252,5 млн евра). Штедња положена на дуже рокове доспећа смањена је (за 99,9 млн евра), услед мањег износа штедних улога депонованих на рок преко две године (за 92,8 млн евра). Због тога је настављен раст учешћа штедње положене на рокове краће од годину дана у укупној штедњи, које је крајем Т2 износило 83,4%.

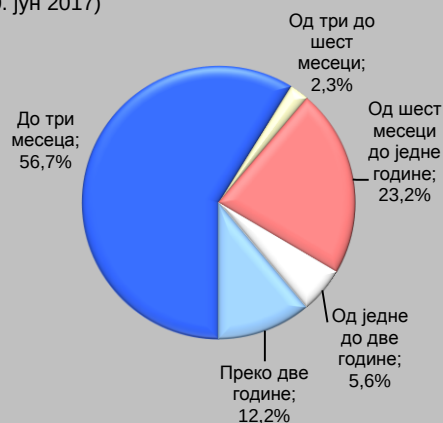
Графикон I.4.1. Динарска и девизна штедња

Графикон I.4.2. Рочна структура динарске штедње (30. јун 2017)

Графикон I.4.3. Рочна структура девизне штедње (30. јун 2017)

5. Јавни дуг

Држава је у Т2 повећала задужење у динарима, а раздужила се у девизама. Због тога је повећано учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу.

Крајем Т2, јавни дуг је износио 2.887,7 млрд динара, што је за 155,5 млрд динара мање него крајем претходног тромесечја. Притом је смањен износ дуга у девизама (изражено у еврима, за 867,3 млн евра, односно 176,0 млрд динара), а повећан дуг у динарима (за 10,3 млрд динара). У структури јавног дуга, таква кретања су условила повећање учешћа динарског дела јавног дуга на 21,9%, са 20,5%, колико је износило крајем претходног тромесечја.

Смањење девизног дела јавног дуга, посматрано по оригиналним валутама, последица је, пре свега, смањења дуга деноминованог у еврима (за 292,6 млн евра). Смањење дуга у еврима је, пре свега, резултат отплате дела дуга према иностраним пословним банкама, а у мањој мери и резултат регулисања раније датих гаранција јавним предузећима.

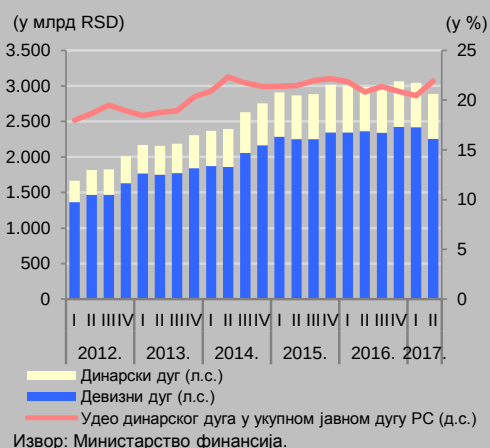
Део јавног дуга у доларима је повећан (за 37,5 млн долара), претежно по основу билатералних кредитних аранжмана намењених финансирању инфраструктурних пројеката, као и за друге намене.

За разлику од девизног дела јавног дуга, дуг државе у динарима повећан је услед већег задужења државе продајом динарских ХоВ на домаћем финансијском тржишту.

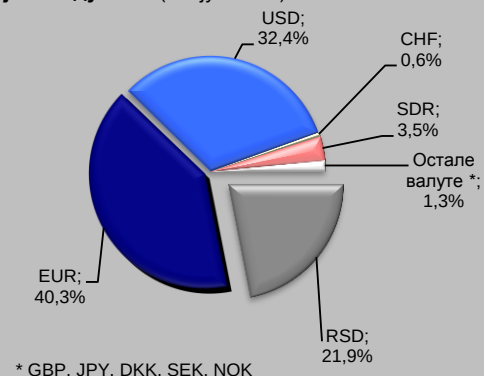
Као последица наведених кретања, у структури јавног дуга повећано је учешће јавног дуга у динарима (за 1,4 п.п). Јавни дуг у еврима и доларима и даље чини највећи део јавног дуга (40,3% и 32,4%, респективно). Међувалутне промене које су у претходном периоду знатно утицале на структуру јавног дуга испољиле су се и током Т2. Оне су допринеле већој заступљености дуга у динарима и еврима, као и мањој заступљеност дуга у доларима у укупном јавном дугу.⁶

Држава се током Т2 у већој мери ослањала на финансирање на домаћем тржишту ХоВ. По том основу, јавни дуг је крајем Т2 достигао 1.011,5 млрд динара, што је за 16,5 млрд динара више него крајем претходног тромесечја. На овом тржишту, држава се задуживала у

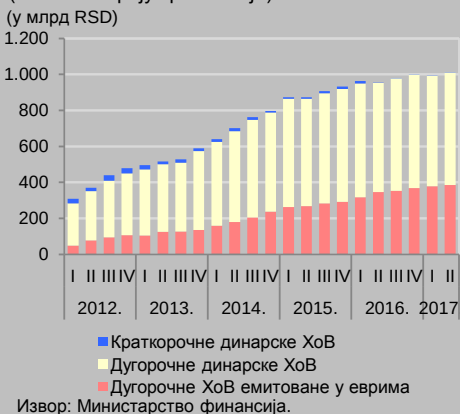
Графикон I.5.1. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу

Графикон I.5.2. Валутна структура јавног дуга РС (30. јун 2017)

Графикон I.5.3. Рочна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту (стања на крају тромесечја)

⁶ Евро је у Т2 апрецирао према долару за 7,2%, а динар према евр за 2,6%.

динарима и у девизама, па је учешће динарских ХоВ у портфељу државних ХоВ остало исто као у Т1 (61,9%).

На динарском сегменту домаћег тржишта државних ХоВ, држава је у Т2 повећала задужење за 10,2 млрд динара, па је јавни дуг по том основу крајем тромесечја достигао износ од 626,1 млрд динара. Држава је тежила задужењу на дуже рокове, па је, у поређењу с Т1, повећана просечна преостала рочност портфеља динарских државних ХоВ (на 29,2 месеца, наспрам 27,1 месец у Т1). Највише је повећан портфељ ХоВ седмогодишњег и трогодишњег рока доспећа (за 20,9 млрд динара и 9,8 млрд динара, респективно), док је смањен портфељ ХоВ рочности 53 недеље, две године и у мањој мери ХоВ рочности пет година (за 11,7 млрд динара, 8,2 млрд динара и 0,5 млрд динара, респективно). Портфељ ХоВ рочности до годину дана остао је непромењен (износи 0,8 млрд динара, или 0,1% вредности укупног портфеља динарских државних ХоВ).

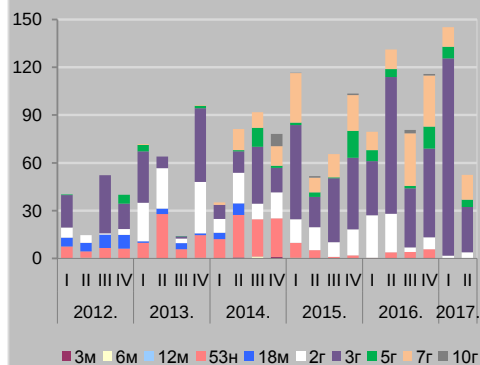
По основу девизних државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту, јавни дуг је повећан за 130,6 млн евра и крајем Т2 достигао је 3.189,2 млн евра. Тај раст је резултат задужења по основу продаје ХоВ петогодишње и двогодишње рочности (у износу од 100,0 млн евра и 69,2 млн евра, респективно), а у мањој мери и по основу продаје обвезница иницијалне рочности три године (26,3 млн евра). С друге стране, смањен је портфељ ХоВ рочности 53 недеље (за 64,9 млн евра).

На секундарном тржишту, у Т2 остварен је промет државних динарских ХоВ у износу од 52,4 млрд динара, што је за готово две трећине мањи обим промета (за 92,8 млрд динара) него у претходном тромесечју. Смањење секундарног промета је готово у целости резултат мањег трговања ХоВ иницијалних рочности три године (за 95,6 млрд динара). И поред смањења промета, ове ХоВ оствариле су највеће учешће у секундарном трговању (54%). Трговање непосредно након салдирања примарне продаје ових ХоВ било је релативно скромно (око 1,0 млрд динара, или 1,8% укупног промета ових ХоВ на секундарном тржишту), и односи се на само две хартије из портфеља динарских државних ХоВ.

Секундарни промет динарских државних ХоВ на Београдској берзи у Т2 више је него удвостручен (11,3 млрд динара, наспрам 4,8 млрд динара у Т1), а трговање на том тржишту чинило је петину укупног обима секундарног промета овим ХоВ. Поред тих ХоВ, на Београдској берзи у јуну је реализовано и прво трговање динарским ХоВ које је емитовала Европска банка за обнову и развој (у износу од 60 млн динара).

Графикон 1.5.4. Секундарни промет динарских државних ХоВ

(у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија и ЦРХоВ.

Графикон 1.5.5. Секундарни промет динарских државних ХоВ по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања примарне продаје

(у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија и ЦРХоВ.

II. Инструменти заштите од девизног ризика

1. Свop аукције девиза Народне банке Србије

Народна банка Србије је у току Т2 2017. наставила да организује редовне тромесечне и двонедељне свop аукције девиза.

У току Т2 организоване су 24 редовне тромесечне свop аукције девиза, на којима је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 38,0 млн евра. Највећа реализација на тромесечним свop аукцијама девиза забележена је у јуну, када је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 26,0 млн евра.

Народна банка Србије је организовала и 24 редовне двонедељне свop аукције девиза, на којима је свop продала и свop купила по 83,0 млн евра. Највећа реализација на двонедељним свop аукцијама девиза забележена је у мају, када је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 34,0 млн евра.

На свим аукцијама које је организовала Народна банка Србије свop је продавала и свop куповала исти износ девиза, при чему је остварена позитивна разлика у свop поенима.

Ради управљања својом ликвидношћу, банке су у току Т2 закључиле пет међубанкарских свop трансакција купопродаје девиза за динаре, чија је укупна вредност 27,0 млн евра (у претходном тромесечју 112,8 млн евра). Просечна пондерисана рачност тих трансакција била је седам дана.

Табела II.1.1. Свop трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци (у млн EUR)

Период	Свop продаја девиза	Свop куповина девиза
2012.	171,0	188,0
2013.	124,0	124,0
2014.	180,0	180,0
2015.	550,5	550,5
2016.	440,0	440,0
2017.		
Т1	153,5	153,5
Т2	121,0	121,0
Укупно 2017.	274,5	274,5

Извор: НБС.

Табела II.1.2. Свop трансакције Народне банке Србије у 2017. години, месечни подаци (у млн EUR)

Месец	Свop продаја девиза		Свop куповина девиза	
	3М	2Н	3М	2Н
Јануар	12,0	25,0	12,0	25,0
Фебруар	15,5	39,0	15,5	39,0
Март	21,0	41,0	21,0	41,0
Укупно Т1	48,5	105,0	48,5	105,0
Април	7,0	26,0	7,0	26,0
Мај	5,0	34,0	5,0	34,0
Јун	26,0	23,0	26,0	23,0
Укупно Т2	38,0	83,0	38,0	83,0
Укупно 2017.	86,5	188,0	86,5	188,0

Извор: НБС.

2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Током Т2 2017. резиденти су с банкама закључили трансакције терминске куповине девиза за динаре у укупном износу од 83,8 млн евра, што је за 118,2 млн евра мање него у претходном тромесечју.

Учешће терминске куповине у укупној куповини девиза резидената од банака у Т2 износило је 2,6% (6,7% у претходном тромесечју) и било је најниже у јуну – 1,6%. Укупно 19 домаћих предузећа у Т2 користило је могућност заштите од девизног ризика закључивањем ове врсте трансакција с банкама. Просечна пондерисана рочност терминске куповине девиза износила је 50 дана, при чему је најдужа просечна пондерисана рочност забележена у јуну – 164 дана. Просечна вредност уговора о терминској куповини девиза резидената износила је 0,7 млн евра.

У погледу валутне структуре терминске куповине девиза, учешће америчког долара износило је 53,0%, а учешће евра 47,0%.

У Т2 је забележено пет трансакција терминске продаје девиза од стране једног резидента у укупном износу 4,4 млн евра (5,2 млн евра у претходном тромесечју), просечне пондерисане рочности 354 дана.

Табела II.2.1. Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци

Период	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
2012.	754,7	38	6,7	1,3	18	0,0
2013.	533,8	24	5,0	1,4	39	0,0
2014.	430,0	24	5,0	0,8	49	0,0
2015.	531,0	16	4,8	1,5	77	0,0
2016.	450,5	22	3,9	12,9	263	0,1
2017.						
Т1	202,0	31	6,7	5,2	321	0,2
Т2	83,8	50	2,6	4,4	354	0,2
Укупно 2017.	285,8			9,6		

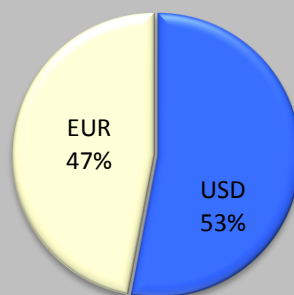
Извор: НБС.

Табела II.2.2. Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2017. години, месечни подаци

Месец	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
Јануар	36,0	13	3,8	1,4	364	0,2
Фебруар	70,2	23	7,8	1,4	365	0,2
Март	95,8	64	8,2	2,4	268	0,3
Укупно Т1	202,0	31	6,7	5,2	321	0,2
Април	32,7	16	3,5	1,1	365	0,1
Мај	33,1	20	2,9	1,8	339	0,2
Јун	18,0	164	1,6	1,5	364	0,2
Укупно Т2	83,8	50	2,6	4,4	354	0,2
Укупно 2017.	285,8	36	4,6	9,6	336	0,2

Извор: НБС.

Графикон II.2.1. Валутна структура терминских девизних трансакција резидената с банкама у Т2 2017.

Извор: НБС.

Табела А. Преглед показатеља динаризації
(у %)

Период*		Учешће динарских пласмана у укупним пласманима, постојећи послови			Учешће динарских кредита у укупним кредитима, нови послови**			Учешће динарских депозита у укупним депозитима, постојећи послови			Учешће динарске штедње у укупној штедњи становништва	Учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу
		Привреда	Станов- ништво	Укупно	Привреда	Станов- ништво	Укупно	Привреда	Станов- ништво	Укупно		
2008.		33,8	22,2	29,2				50,3	12,5	27,6	2,5	2,6
2009.		26,2	22,1	24,7				52,5	10,9	25,6	2,1	12,8
2010.		32,2	27,6	30,5	41,8	50,5	43,4	45,0	8,5	19,8	1,8	14,6
2011.		27,3	32,6	29,2	33,3	44,0	36,0	44,9	10,1	21,5	2,4	16,1
2012.		24,2	35,1	28,0	31,0	59,6	36,5	43,9	8,8	19,3	1,9	19,1
2013.		20,0	37,9	26,8	24,7	63,6	35,0	52,4	11,5	23,1	3,5	20,3
2014.		25,0	41,0	31,2	33,2	71,7	44,2	53,6	12,3	24,5	3,7	21,4
2015.		19,3	42,8	28,6	16,8	67,8	30,3	55,6	13,9	27,2	4,3	22,2
2016.		19,4	47,0	31,2	21,5	74,1	36,8	54,0	15,8	28,8	4,5	20,9
2017.	I	19,1	47,9	31,7	19,5	70,5	37,6	51,8	15,4	27,5	4,5	20,5
	II	19,4	49,4	32,8	20,8	69,7	37,6	53,3	16,0	28,5	4,5	21,9

* Показатељи се односе на крај периода, уколико није наведено другачије.

** Показатељи су добијени на основу података о износу новоодобрених кредита банака у току периода. Показатељи за 2010. годину односе се на период септембар-децембар 2010.

Методолошке напомене

1. Под пласманима се подразумевају динарски и девизни кредити (у које су укључени и валутно индексирани кредити), дати депозити, ХоВ, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом подразумева се валутна клаузула у складу са законом којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
2. Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса, узет је у обзир курс динара према еврџ, швајцарском франку и америчком долару.
3. Према методологији Европске централне банке, у категорију новоодобрених кредита укључују се и репрограмирани кредити.
4. У складу с методологијом Европске централне банке, у сектор становништва укључени су непрофитне институције које пружају услуге становништву и предузетници.
5. Депозити обухватају динарске и девизне депозите (у које су укључени и валутно индексирани депозити).

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	1
I.1.2.	Секторска структура пласмана	1
I.2.1.	Учешће динарских кредита у укупним новоодобренним кредитима привреди и становништву	3
I.2.2.	Секторска структура новоодобренних кредита	3
I.3.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	5
I.3.2.	Секторска структура депозита	5
I.4.1.	Динарска и девизна штедња	6
I.4.2.	Рочна структура динарске штедње (30. јун 2017)	6
I.4.3.	Рочна структура девизне штедње (30. јун 2017)	6
I.5.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу	7
I.5.2.	Валутна структура јавног дуга РС (30. јун 2017)	7
I.5.3.	Рочна структура државних ХоВ (стања на крају тромесечја)	7
I.5.4.	Секундарни промет динарских државних ХоВ	8
I.5.5.	Секундарни промет по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ	8
II.2.1.	Валутна структура девизних терминских трансакција резидената с банкама у Т2 2017.	10

Табеле

II.1.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	9
II.1.2.	Своп трансакције Народне банке Србије у 2017. години, месечни подаци	9
II.2.1.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци	10
II.2.2.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2017. години, месечни подаци	10
А	Преглед показатеља динаризації	11